

Verksamhetsberättelse

och bokslut för år 2012

NaturochMiljö

Foto Tina Nyfors

Miljörapporten
"Med energi
mot framtiden"
gav energismarta
vardagstips.

Verksamhetsberättelse och bokslut för år 2012

Natur och Miljö är en svenskspråkig miljöorganisation och en serviceorganisation för sina medlemmar. Verksamhetsåret 2012 var förbundets fyrtioandra. Inom den miljöpolitiska verksamheten påbörjade vi en ny treårsperiod med fokus på hållbara primärnäringsar: fiske, jordbruk och skogsbruk.

Jordbruk

Inledningsvis sammanställde vi vår vision av miljöanpassat jordbruk i Svenskfinland. Mot slutet av året gav vi ut miljörapporten "Bonden som miljövärdare" där enskilda jordbrukare också får komma till tals. Syftet med rapporten är att väcka diskussion om hur jordbrukets miljestöd borde förnyas för att jordbrukslandskapets biologiska mångfald skall kunna bevaras och för att utsläppen i vattendragen skall minska.

Vi engagerade oss i reformen av jordbruksstöden både nationellt och inom EU-nivå. Bland annat under-tecknade Natur och Miljö de finländska miljöorganisationernas gemensamma policydokument om hur EU:s jordbruksstöd borde förnyas.

Också årets temahäfte handlade om

jordbruk och livsmedelsförsörjning, men ur ett globalt perspektiv. Temahäftet "Ur jorden till borden" belyser hur finländarnas konsumtionsval har konsekvenser för invånarna och miljön på andra sidan jordklotet. Temahäftet utkom som bilaga till vår tidskrift Finlands Natur, nr. 5. Många skolor beställde hela klassuppsättningar av temahäftet.

Skogsbruk

Vi byggde vidare på de senaste årens skogskampanjer med målet att främja skogsnaturens biologiska mångfald. Under året vände vi blickarna mot de kommuner och församlingar som äger skog. Miljörapporten "Nytta och nöje av skogen" beskriver hur samfundsskogar borde skötas enligt mångbruksprinciper så att det finns en balans mellan naturhänsyn, ekonomisk vinning och rekreationsbruk. Kalavverkningsfria skogsvårdsmetoder och skogslagsreformen diskuterades livligt under Miljöakademins som riktar sig till riksdagsmän och andra beslutsfattare på nationell nivå.

Inom ramen för ett miljöbildningsprojekt som genomfördes i samarbete med Maaseudun sivistysliitto prövade

vi ett helt nya arbetssätt. Vi kombinerade konstupplevelser med miljö-kunskap. Inom projektet skapades en egen tvåspråkig webbportal www.ymparistosivistys.fi. På våren lanserades Heikki Willamos bok Skogsåret, samtidigt på finska och svenska. Willamos fotoutställning med samma namn visades i Natur och Miljös regi på gallerier i Kristinestad och i Helsingfors. I Helsingfors höll vi en paneldiskussion om finlandssvenskarnas förhållande till skogen.

Klimat och energi

Under året slutfördes också två projekt som hade påbörjats under den föregående treårsperioden då vi fokuserade på klimat och energi. Projektet Klimatpiloterna i Östra Nyland som startade hösten 2010 avslutades med ett slutseminarium i Borgå. Det visade sig att klimatpilotfamiljerna verkligen hade lyckats minska sina kol-fotspår under de två åren. Klimatpiloterna delade med sig av sina erfarenheter och tankar om vad samhället borde göra för att stöda klimatsmarta vardagsval och paneldebatten med de lokala beslutsfattarna var livlig. Klimatpiloterna var ett synnerligen lyckat projekt som gav oss rekordstor synlighet i media. Att sprida information om miljöanpassade energilösningar var det centrala målet med miljö-rapporten "Med energi mot framtiden" som gavs ut på hösten. I rapporten

presenteras tio exempel på energismarta lösningar – allt från solpaneler för sommarstugan till videokonferens-teknik som kan ersätta arbetsresor.

Miljöfostran

Natur och Miljös miljöfostransektor seglar fortfarande i stark medvind. Verksamheten som riktar sig till barn och unga, samt pedagoger, utgjorde omkring 40 procent av budgeten år 2012.

Under hösten lyckades Naturskolan Uttern locka många nya kunder. Sammanlagt deltog 1465 barn och knappt 300 vuxna i uteundervisningen. Vår satsning på uppsökande verksamhet fick gott mottagande. Arbetet med att hitta nya undervisningsmiljöer och att utveckla ett nytt lägerskolkoncept fortsatte inom ramen för ett skilt utvecklingsprojekt. Det resulterade bland annat i ett nytt avtal som ger naturskolan rätt att använda Störsvik-Kopparnäsområdet för uteundervisning. De första pilotlägerskolorna fick positiv feedback.

Kvarkens naturskola höjde sin profil bland kommunala beslutsfattare genom ett välbesökt miljöfostransseminarium i Vasa. På hösten bjöds Kvarkens naturskola in till en nordisk naturskolkonferens för att presentera sitt program. Naturskolan var fullbokad under såväl vår- som höstterminen. Sammanlagt ordnade Kvarkens natur-

skola uteundervisning för 1890 barn och över 300 pedagoger.

På våren kunde Natur och Miljö äntligen gå vidare med planerna på att starta en ny naturskola på Åland. En projektledare anställdes i augusti och Ålands naturskola togs genast mycket väl emot av landskapsregeringen och andra lokala aktörer.

Sedan många år tillbaka sköter Natur och Miljö den svenskspråkiga delen av miljöprogrammet Grön flagg som riktar sig till daghem och skolor. Deltagarantalet hölls på samma nivå som tidigare och flera nya daghem och skolor fick hissa sin flagga i topp som erkänsla för framgångsrikt miljöarbete.

Det unika videomaterial om undervattensnaturen som filmades sommaren 2011 kunde användas som råmaterial för produktion av en helt ny typ av e-läromedel. Natur och Miljö producerade en serie på 10 korta videofilmer om kustnaturen för undervisningsbruk. Filmerna distribueras via Vetamix, som är YLE:s webbportal för skolor. Samarbetet med Vetamix etablerades också i projektet Följ med våren som igen väckte positivt intresse i media.

Efter två succéturnéer med Rurik Råka var det i år dags för Bella Barkborre att åka ut på en sommarturné för att presentera skogsnaturen för barnfamiljer. Guidade naturutfärder ordnades 10 orter i olika delar av Svenskfinland. Bella fick träffa

sammanlagt 160 barn med föräldrar.

Den årliga ungdomskonferensen Miljöaktionsdagarna – Ympäristötoimintapäivät flyttades fram några månader till början av år 2013, men redan under hösten var förberedelserna i full gång.

Information

Under våren lanserades Natur och Miljös förnyade webbsajt www.naturochmiljo.fi och vi tog ett nytt webbverktyg i bruk, Kulturhusets Digistoff 2. Sajtstrukturen byggdes om, innehållet uppdaterades och vi utvecklade allt från bloggar till elektroniska beställningsblanketter och nedladdningsbara publikationer. Under året öppnade vi även en egen Facebooksida och ett Youtubekonto.

Tidskriften Finlands Natur utkom som tidigare med 6 nummer. Läsarna fick en inblick i aktuella miljöfrågor och spännande fenomen i naturen. Upplagan var i slutet av året knappt 4000 exemplar. 2800 av dem skickades till våra medlemmar som medlemsförmån. Under året prövades olika sätt att få igång prenumerationsförsäljningen, men den kommersiella upplagan ökade inte.

På förbundskongressen godkändes förslaget att Finlands Natur från och med år 2013 skall utkomma med 4 nummer per år. Tillsammans med chefredaktören började det nya redaktionsutskottet planera en reform av tidskriften.

Medlemmar och organisation

Vid årets slut hade förbundet 3367 medlemmar som hade betalat medlemsavgiften för år 2012. Medlemsantalet sjönk således för andra året i följd. Ett nytt fenomen var att minskningen huvudsakligen gällde direkt anslutna. Den totala minskningen var 108 medlemmar. Antalet nyvärvade medlemmar var 125, vilket visar att omsättningen i medlemskåren fortfarande är liten.

Under året gick Svartådalens miljöförening samman med Raseborgs Natur och Miljö. Antalet lokalföreningar var vid året slut 20. Natur och Miljö betjänade dem genom att bland annat sköta medlemsregistret och faktureringen av medlemsavgifter. Medlemskommunerna (12) och de understödande organisationer (16) minskade med en.

I stället för att hålla ett ordinarie årsmöte samlades medlemmarna till en extra förbunds kongress i Vasa i april. Orsaken var att Stig Johansson som valdes till förbundsordförande på förbunds kongressen 2011 valde att avgå i förtid på grund av flytt utomlands. I hans ställe valdes Camilla Strandberg-Panelius till ordförande för de resterande två åren. Den nya styrelsen tog bland annat tag i det organisationsutvecklingsarbete som redan hade initierats. Arbetet med att förnya organisationsplanen och att skapa en ny, mera detaljerad instruktion för beslutsfattande tog fart.

Fram till den extra förbunds kongressen den 14 april i Vasa verkade följande personer i styrelsen:

Stig Johansson (förbundsordförande), Eva Sandberg-Kilpi (vice ordförande med Erika Lähde som personlig suppleant), Jon Lindström (Carolina Silin), Torbjörn Björkman (Dan Jansén), Patrik Byholm (Ralf Wistbacka), Frank Hoverfelt (Kristina Lindström), Tessa Turtonen (Jan Åström).

Efter förbunds kongressen verkade följande personer i styrelsen:

Camilla Strandberg-Panelius (förbundsordförande), Jon Lindström (vice ordförande med Erika Lähde som personlig suppleant), Jannika Reed (Linda Uotila, som avgick i augusti), Patrik Byholm (Ralf Wistbacka), Frank Hoverfelt (Kristina Lindström), Tessa Turtonen (Jan Åström), samt Håkan Eklund (Carolina Silin). Turtonen var förhindrad att delta i styrelsens arbete under hösten.

Personalen utförde sammanlagt 12 årsverken. Omsättningen bland personalen var igen stor på grund av tjänstledigheter. På hösten lades dock grunden för bättre stabilitet när två nya fast anställda medarbetare rekryterades: Sonja Jaari anställdes till den helt nya tjänsten som ledande miljöfostrare. Efter flera år av vikariearrangemang valdes Anne Antman till ny ordinarie miljövårdschef på heltid. Kansliet leddes av verksamhetsledare Bernt Nordman.

Förbundets kontor på Annegatan renoverades under sommaren 2012. Bättre ventilation och fräscha ytor förbättrade arbetsmiljön betydligt och uppskattades av personalen.

Som revisor fungerade Anders Lundin (CGR) och som verksamhetsgranskare Tom Gullberg.

Ekonomisk översikt

Förbundets gjorde år 2012 en förlust på 12 000 €. Resultatet var bättre än året innan då underskottet var 25 000 €. Förlusten är hanterbar tack vare en liten buffert av tidigare vinstmedel. Styrelsens eftersträvade ett nollresultat. I början av året var underskottet i arbetsbudgeten dock 40 000 €. Tack vare lyckad medelansskaffning för projekt blev förlusten klart mindre.

Inga dramatiska förändringar skedde av intäkter och kostnader. Verksamhetens omfattning ökade, vilket resulterade i att utgifterna ökade med närmare 70 000 €. Intäkterna ökade med dryga 80 000 €. Omsättningen år 2012 var 800 000 €.

På intäktssidan steg bidragsintäkterna med närmare 70 000 €, till 587 000 €. Statsbidraget var 135 000 €, d.v.s. på samma nivå som året innan. Medlemsintäkterna ökade med 13 000 € till 100 700 €, vilket främst beror på höjda medlemsavgifter. Verksamhetsintäkterna minskade med 2 000 € till 108 000 €. Särskilt

bekymmersamt var att prenumera- tions- och annonsintäkterna för tid- skriften minskade med 8 000 €.

På utgiftssidan ökade personal- kostnaderna med över 40 000 € till 505 000 €. De övriga kostnaderna ökade med 25 000 € till 298 000 €, vilket bland annat berodde på de många publikationerna som utgavs år 2012.

Förbundets eget kapital är nu drygt 150 000 €, av vilket balanserade vinstmedel utgör 30 000 €. Ett större eget kapital skulle ge oss bättre ekonomisk trygghet.

Under året gjorde ledningen analyser av förbundet ekonomi ur ett strukturellt perspektiv. En utmaning är att de fasta utgifterna, av vilka löne- kostnaderna utgör lejonparten, över- stiger de stabila allmänna intäkterna. Den mångsidiga projektverksamheten har under många år förbättrat resulta- tet, men det strukturella underskottet bör åtgärdas under de närmaste åren. Efter några år av negativa resultat vore det viktigt att igen kunna bygga upp en större ekonomisk buffert.

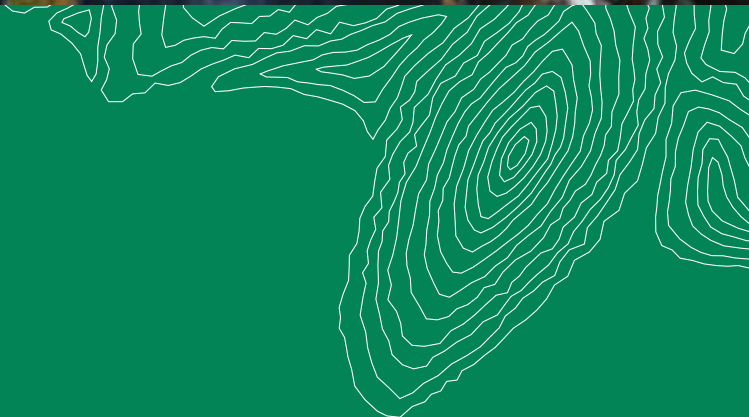
Viktiga element i denna strategi är att hejda ökningen av fasta kostnader, samt att öka verksamhetsintäkter, medlemsintäkter och andra donationer från privata personer och organisatio- ner.

Nyheter
för barnen:
lägerskolor och
naturskola
på Åland.

Foto: Magnus Östman

RESULTATRÄKNING

	1.1–31.12.2012	1.1–31.12.2011
Ordinarie verksamhet		
Intäkter	108 462,66	110 284,80
Kostnader:		
Personalkostnader	–505 613,71	–463 112,33
Avskrivningar	–77,74	–25,95
Övriga kostnader	–297 656,62	–271 935,61
Kostnader totalt	–803 348,07	–735 073,89
Överskott+/underskott–	–694 885,41	–624 789,09
Tillförda medel		
Intäkter	552 279,06	470 863,83
Kostnader	–7 721,60	–6 958,80
Överskott+/underskott–	–150 327,95	–160 884,06
Investerings- och finansieringsverksamhet		
Intäkter	4 183,90	3 896,63
Kostnader	–76,20	–1 173,77
Överskott+/Underskott–	–146 220,25	–158 161,20
Allmänna understöd	135 000,00	135 000,00
Räkenskapsperiodens resultat	–11 220,25	–23 161,20
Bokslutsdispositioner		
Förändring av reserver	–865,44	–1 425,13
Räkenskapsperiodens överskott+/underskott–	–12 085,69	–24 586,33

BALANSRÄKNING

	31.12.2012	31.12.2011
Aktiva		
BESTÅENDE AKTIVA		
Materiella tillgångar	0,00	77,74
Placeringar	2 000,00	2 000,00
BESTÅENDE AKTIVA	2 000,00	2 077,74
Fonder med egen täckning		
Skärgårdsfonden	32 661,36	31 795,92
RÖRLIGA AKTIVA		
Omsättningstillgångar		
Färdiga produkter/Varor	1 133,78	557,92
Kundfordringar	7 271,35	6 961,80
Övriga fordringar	1 000,00	131,17
Resultatregleringar	89 792,65	82 729,86
Kortfristiga fordringar	98 064,00	89 822,83
Kassa och bank	163 935,82	202 550,03
RÖRLIGA AKTIVA	263 133,60	292 930,78
Aktiva	297 794,96	326 804,44
Passiva		
EGET KAPITAL		
Fonder med egen täckning:		
Skärgårdsfonden	32 661,36	31 796,22
Fonder:		
Övriga fonder	92 260,17	92 260,17
Balanserade vinstmedel	41 493,45	66 079,78
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	-12 085,69	-24 586,33
EGET KAPITAL TOTALT	154 329,29	165 549,84
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Skulder till leverantörer	10 297,33	3 547,79
Övriga skulder	7 771,16	9 509,10
Resultatregleringar	125 397,18	148 197,71
Kortfristiga skulder	143 465,67	161 254,60
Passiva	297 794,96	326 804,44

NOTER TILL BOKSLUTET 31.12.2012

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till euro enligt den kurs som noterades på bokslutsdagen.

	2012	2011
PERSONAL:		
Föreningen har under året haft 10 (10) fast anställda.		
Löner	411 742,68	375 904,92
Pensionskostnader	69 501,51	63 458,92
Övriga lönebikostnader	12 891,74	13 285,52
Övriga personalkostnader	11 477,78	10 462,97
FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL:		
Fonder med egen täckning		
Skärgårdsfonden	31 796,22	30 371,09
Ökning	865,14	1 425,13
Fonder med egen täckning 31.12	32 661,36	31 796,22
Övriga fonder 1.1:		
Naturskolans hyresfond	22 387,71	22 387,71
Ständiga medlemmar	1 872,46	1 872,46
Verksamhetsfond	68 000,00	68 000,00
Övriga fonder 31.12	92 260,17	92 260,17
Balanserade vinstmedel 1.1	41 493,45	66 079,78
Årets över/underskott	-12 085,69	-24 586,33
Vinstmedel 31.12	29 407,76	41 493,45
Eget kapital totalt 31.12	154 329,29	165 549,84

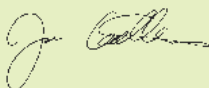
Under året erhållna bidrag vilka överförts till följande år (ingår i passiva resultatregleringar)
55 003,49 (78 625,15). Revisionsarvode åt KPMG 2 825,87 (2 642,76).

BOKSLUTETS OCH VERKSAMHETSBERÄTTELSENS UNDERSKRIFTER:

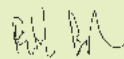
Helsingfors den 9.9.2013

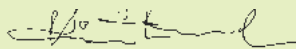
Strandberg-Panelius Camilla,
ordförande

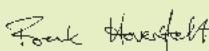
Lindström Jon,
viceordförande

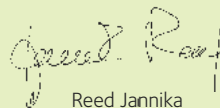
Byholm Patrik

Eklund Håkan

Hoverfelt Frank

Reed Jannika

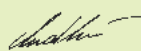

Åström Jan

Revisionsanteckning:

Över utförd revision har idag avgetts berättelse.

Helsingfors den 14.2.2013

Anders Lundin, CGR
KPMG

Granskningsanteckning:

Över utförd verksamhetsgranskning har idag avgetts berättelse.

Helsingfors den 14.2.2013

Tom Gullberg, Verksamhetsgranskare

Natur och Miljö är en oberoende, ideell miljöorganisation som finner lösningar och inte bara ser problem.

Vi kämpar för ren luft, klart vatten och en rik natur – på svenska.

Gedigen sakkunskap är vårt trumfkort. Sedan 1970 har vi bidragit till många segrar för miljön.

Vi deltar i debatten, sprider information och stöder miljöfostran i skolor och på daghem. Via våra lokalföreningar och evenemang knyter vi samman människor med intresse för naturen.

Natur och Miljö rf

telefon: (09) 61 22290

e-post: kansliet@naturochmiljo.fi

www.naturochmiljo.fi

Foto: Magnus Östman